

КОНЦЕПЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ П. СОРОКІНА

Видатний вчений П. Сорокін вніс серйозні корективи у розуміння фундаментальної проблеми взаємозв'язку між стратами в суспільстві. Він надав цій проблемі більш коректного наукового формулювання, показавши, що питання про розвиток суспільства необхідно розглядати з позиції організації соціальних структур та ставив соціальні потреби та бажання людини у центр наукового дослідження. Саме тому, актуальність обраної теми полягає в тому, щоб соціальну модель суспільства розглянути з позиції мобільних можливостей індивіда.

Мета роботи – соціологічний аналіз мобільної діяльності індивіда в суспільстві з позиції концепції соціальної мобільності.

Вивченням соціальної структури суспільства та соціальної мобільності також займалися такі видатні вчені як Ж. Мутон, М. Бурке, Дж. Ханди, Р. Акоффа, К. Камерон, Р. Куїн, А. Пригожин, В. Садовський, В. Щербина, В. Ядов.

П. Сорокін визначав соціальну мобільність як будь-який перехід індивіда або соціального об'єкта (цінності), тобто всього того, що створено або модифіковане людською діяльністю, з однієї соціальної позиції в іншу.

Згідно з П. Сорокіним, щоб визначити соціальне становище людини, необхідно знати її сімейний стан, громадянство, національність, ставлення до релігії, професію, приналежність до політичних партій, походження, економічний статус тощо. П. Сорокін, розглядаючи мобільну діяльність індивіда в суспільстві, виділив два основних типи соціальної мобільності: горизонтальну і вертикальну. Під горизонтальною соціальною мобільністю або переміщенням розуміється перехід індивіда або соціального об'єкта з однієї соціальної групи в іншу, яка розташована на одному й тому ж рівні.

Під вертикальною соціальною мобільністю розуміються ті відносини, які виникають при переміщенні індивіда або соціального об'єкта з однієї соціальної верстви в іншу.

З позиції П. Сорокіна наслідки соціальної мобільності (позитивні, негативні) відбиваються і на індивідах, і на суспільстві в цілому. Просування вгору тісно зв'язано з політичним розвитком, інтелектуальним, науковим прогресом, формуванням нових цінностей і соціальних рухів. Рух вниз веде до вивільнення вищих верств від малокорисних елементів. Але, найважливіше те, що посилена мобільність сприяє дестабілізації суспільства за всіма його параметрами. Інший можливий результат – витіснення найбільш здібних членів суспільства з процесу мобільності або ж за межі даного суспільства як такого, що з неминучістю віддзеркалюється негативно і на долі самого суспільства. Від тієї чи іншої реакції суспільства на наслідки мобільності залежить можливість або неможливість подолання нестабільності, яку вона викликає.

Безумовно, науковий внесок П. Сорокіна у розуміння особливостей соціальної мобільності та її наслідків є і досі актуальним для сучасних суспільств, і є важливим підґрунтям для подальших наукових досліджень для розуміння особливостей соціальної мобільності та сучасних стратифікаційних процесів.

Лашенко О. О.

НТУ «ХП»

АДАПТАЦІЯ ЦІН ЯК ЕЛЕМЕНТ АКТИВНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ

В умовах адаптації до ринку ціна як економічний елемент у системі маркетингового механізму набуває все більшого значення. Вона суттєво впливає на ефективність діяльності підприємства. Ціни впливають на кінцеві